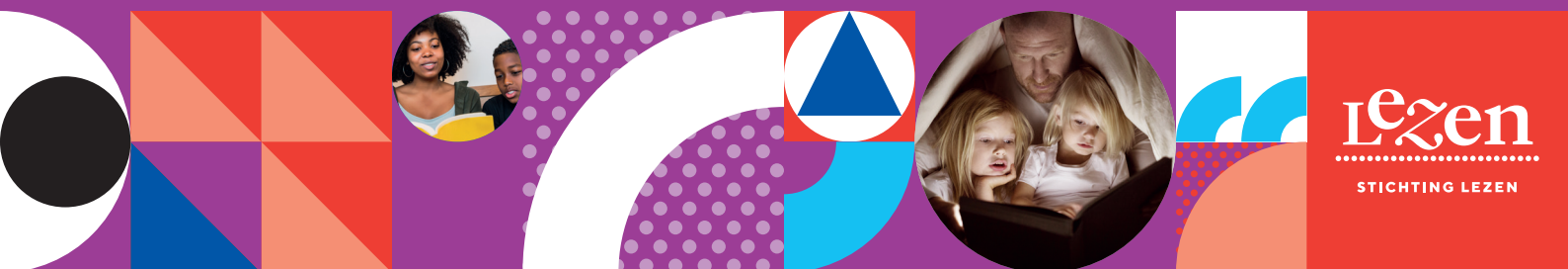

ONDERZOEKSPUBLICATIE

Voorlezen in verschillende gezinssamenstellingen

Lezen
STICHTING LEZEN

Natascha Notten & Maartje Cobussen

Samenvatting

In dit rapport wordt een beeld geschetst van voorleesrituelen en motivaties voor voorlezen in verschillende gezinssamenstellingen. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt tussen tweeoudergezinnen, eenoudergezinnen en samengestelde gezinnen. De volgende drie onderzoeksvragen staan centraal: Welke voorleesrituelen zijn er binnen Nederlandse gezinnen? Welke motivaties hebben ouders voor het voorlezen met hun kinderen? En op welke manier verschillen deze rituelen en motivaties tussen diverse gezinssamenstellingen?

Door middel van semigestructureerde interviews zijn vijftien ouders in verschillende gezinssamenstellingen gevraagd naar welke voorleesrituelen zij thuis hanteren, en welke motivaties zij onderscheiden om hun kinderen voor te lezen. De focus ligt op de eigen perspectieven en ervaringen van ouders met voorlezen. Dit betekent dat wanneer we in dit rapport verwijzen naar voorlezen het feitelijk gaat over een breed scala aan (voor)leesactiviteiten thuis.

Ouders ondernemen thuis verschillende (voor)leesactiviteiten en lezen voor op verschillende manieren, van gestructureerd tot speels. Ook geven de ouders aan dat voorlezen een belangrijk onderdeel is van de gezinsroutines. Ouders beschrijven verschillende voorleesrituelen, waarvan het bedritueel het meest voorkomende is.

Er worden door de ouders vijf motivaties genoemd om voor te lezen:

1. ouders genieten van het bewuste contact en de binding met hun kind tijdens het voorlezen;
2. ouders willen hun eigen (voor)leeservaringen op hun kind overbrengen, of hen juist een ervaring bieden die ze zelf niet hebben gehad;
3. ouders vinden dat voorlezen belangrijk is voor de taal- en persoonlijke ontwikkeling;
4. voorlezen is een belangrijke gezinsroutine;
5. ouders vinden de inhoud van de boeken die ze voorlezen zelf ook interessant.

De genoemde voorleesrituelen verschillen enigszins tussen de gezinssamenstellingen. Zo ervaren ouders in eenoudergezinnen minder tijd voor het voorleesritueel dan ouders in tweeoudergezinnen, en kan een 'nieuwe' partner in een samengesteld gezin nieuwe perspectieven bieden op het voorleesritueel. De motivaties verschillen in het algemeen niet of amper naar gezinssamenstelling, maar de prioriteiten in de motivaties verschillen wel tussen de verschillende typen gezinnen. Opvallend is de bijna tegengestelde rol en betekenis die voorlezen heeft in samengestelde gezinnen. Enerzijds biedt het ouders de mogelijkheid om het 'oude' gezinsritueel te behouden en één-op-één binding te hebben met 'hun eigen' biologische kind. Anderzijds werd in sommige samengestelde gezinnen voorlezen door ouders juist bewust gebruikt om een 'nieuw' gezinsritueel te creëren en hiermee nieuwe gezinsbanden en een nieuwe gezinsidentiteit te ontwikkelen.

